

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Warszawa, 26.02.2025 r.

Stanowisko Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej (PKEE) w sprawie Czystego Ładu Przemysłowego i Planu Działania w zakresie Energii w Przystępnej Cenie

PKEE z zadowoleniem przyjmuje Czysty Ład Przemysłowy i Plan Działania w zakresie Energii w Przystępnej Cenie koncentrujące się na konkurencyjności, transformacji energetycznej i tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy w Unii Europejskiej. Wierzymy, że propozycje Komisji Europejskiej mają na celu poprawę konkurencyjności sektora energetycznego, usprawnienie elektryfikacji branży, udzielenie wsparcia innowacyjności czystej technologii oraz zapewnienie uczciwej konkurencji w ramach UE.

- Nie osiągniemy konkurencyjnej gospodarki bez nowoczesnej energetyki, która musi mieć odpowiednie warunki rozwoju, by zapewniać stabilne dostawy energii elektrycznej i ciepła po akceptowalnych cenach. W ślad za deklarowanymi celami Czystego Ładu Przemysłowego, takimi jak elektryfikacja europejskiej gospodarki, powinny iść instrumenty finansowe i fundusze UE potrzebne do ich realizacji. Kluczową kwestią jest też zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej, które jest sprawą ogólnoeuropejską. Powinniśmy lepiej wykorzystywać transformację energetyczną do realizacji inwestycji, wzrostu gospodarczego oraz tworzenia nowych miejsc pracy w krajach UE – podkreśla Prezes Rady Zarządzającej PKEE Dariusz Marzec.

Aby osiągnąć wszystkie te cele, zalecamy następujące działania:

1. Finansowanie transformacji energetycznej

Koszty transformacji energetycznej nie są równomiernie rozdzielone pomiędzy różne sektory. Jak wynika z przygotowanej przez Komisję Oceny Wpływu na cel klimatyczny w roku 2040, od roku 2031 roczne potrzeby inwestycyjne sektora energetycznego w Europie są prawie 9-krotnie wyższe niż potrzeby przemysłu. Dlatego też **transformacja energetyczna** musi stać się **jednym z priorytetów w Wieloletnich Ramach Finansowych (MFF) Unii Europejskiej** na lata 2028-2034. Konieczne jest zapewnienie, że wsparcie finansowe będzie dostarczane w sposób neutralny pod względem technologicznym, z systemowym uwzględnieniem generowania energii, magazynowania, transformacji i dystrybucji energii. Inwestycje w sieci elektroenergetyczne, stanowiące dobro publiczne, powinny być traktowane priorytetowo w kolejnych MFF. Niezbędne jest wsparcie finansowe, zwłaszcza w zakresie

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

dystrybucji na poziomie regionalnym i lokalnym, a także w celu umożliwienia inwestycji w energię odnawialną i urządzenia magazynujące na poziomie małych i średnich przedsiębiorstw (MiŚP) oraz indywidualnych gospodarstw domowych.

Konieczne jest dokonanie przeglądu zasad udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis.

W świetle rosnących kosztów inwestycji sektora energetycznego w kontekście celów klimatycznych UE, konieczne jest dopuszczenie - nawet tymczasowe - w trakcie transformacji energetycznej - możliwości uproszczenia zasad przyznawania pomocy publicznej oraz istotnego zwiększenia wartości pomocy de minimis celem utrzymania bezpieczeństwa energetycznego oraz inwestycji w technologie nisko- i zeroemisyjne. **Nowe ramy pomocy publicznej powinny czerpać z doświadczenia Tymczasowych Kryzysowych i Przejściowych Ram Prawnych (TCTF) celem zapewnienia właściwych i elastycznych zasad wsparcia dla przyspieszenia rozmieszczenia odnawialnego i niskoemisyjnego ogrzewania wodorowego oraz sieci ciepłowniczych, odnawialnych źródeł energii i jej magazynowania.**

Magazynowanie energii przyczynia się do zapewnienia stabilnych i dostępnych finansowo cen energii dla przemysłu i gospodarstw domowych, jak również zwiększenia przenikania odnawialnych źródeł energii do systemu energii elektrycznej. Plany wsparcia elastyczności innej niż z paliw kopalnych mogą odgrywać w tym względzie istotną rolę. Powinna istnieć możliwość wspierania wszystkich rodzajów kogeneracji, nie tylko przemysłowej. Zasady przyznawania pomocy publicznej także powinny w pozytywny sposób przyczynić się do rozwoju magazynowania energii, gdy potrzebne jest wsparcie publiczne. W szczególności **nowe ramy pomocy publicznej powinny być neutralne pod względem wsparcia dla magazynowania energii, jak miało to miejsce w przypadku TCTF.** Dlatego też ramy pomocy publicznej powinny wspierać zarówno magazynowanie zintegrowane z generacją OZE poza licznikiem jak i z magazynowaniem samoistnym bezpośrednio połączonym z siecią elektryczną.

Niedyskryminujący dostęp do finansowania dla inwestycji w transformacji energetycznej, z uwzględnieniem sektora sieci ciepłowniczych, jest kluczowy. Jest to szczególnie ważne dla **spółek energetycznych z dużym udziałem aktywów wysokoemisyjnych**, wiarygodnych platform transformacji i zaawansowanych procesów inwestycyjnych wymagających wsparcia finansowego. Obecnie napotykają one trudności w UE w zakresie pozyskiwania środków na projekty inwestycyjne dotyczące dekarbonizacji przy jednoczesnej przechodzeniu transformacji - w szczególności z powodu wymogów Taksonomii. Co więcej, obowiązki sprawozdawcze spółek muszą zostać uproszczone, zarówno dla MiŚP, jak i dla dużych firm.

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

2. Zapewnienie zasad uczciwej konkurencji pomiędzy państwami członkowskimi UE

Decydujące jest kompleksowe podejście do transformacji systemu sieci ciepłowniczych z uwzględnieniem warunków lokalnych w państwach członkowskich i zwiększonego finansowania inwestycji. Wspieranie sieci ciepłowniczych - jako rozwiązanie regularne - nie spowoduje „wyścigu o dotacje” pomiędzy państwami członkowskimi oraz w istotny sposób umożliwi dekarbonizację w tym sektorze przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów przeniesionych w cenniku na użytkowników końcowych. Można to osiągnąć poprzez m.in ponowną aktualizację zasad udzielania pomocy publicznej. Propozycje powinny uwzględniać **podniesienie dozwolonych poziomów intensywności pomocy publicznej** określonych w Rozporządzeniu UE GBER z obecnego poziomu 30-45% kosztów kwalifikowalnych (dla dużych przedsiębiorstw) do poziomu przynajmniej 60% przy jednoczesnym zwiększeniu progu zgłoszeń z obecnych 50 mln EUR do 100 mln EUR, uproszczenie dostępu do instrumentów pomocowych oraz zwiększenie elastyczności państw członkowskich celem wspierania kluczowych technologii energii odnawialnej.

Jednocześnie należy wprowadzić środki **równoważące różnice celem zapewnienia równych warunków konkurencyjności pomiędzy państwami członkowskimi UE**, uniemożliwiając dużym pakietom pomocy publicznej stawianie krajów z mniejszymi zasobami w niekorzystnym położeniu. **Konieczne jest także dokonanie aktualizacji mechanizmów wydajnościowych, szczególnie w zakresie transgranicznego udziału i braku równowagi okresów rozliczeniowych oraz uproszczeń w zgłaszaniu i zastosowaniu procedur**, w tym porzucenie wymogów rozliczeniowych w trakcie okresów braku równowagi.

3. Wspieranie transformacji sektora energetycznego celem zapewnienia konkurencyjnych cen energii

Podczas gdy wsparcie dla przemysłu europejskiego jest niezbędne, jego konkurencyjność nie może zostać zachowana bez odpornego i konkurencyjnego sektora energetycznego, który zapewnia stabilne i dostępne finansowo ceny energii. W związku z powyższym należy zaadresować następujące kwestie:

- Istotna rola **długoterminowych umów zakupu energii elektrycznej (PPA)** powinna zostać uwzględniona i być **dalej promowana** celem zapewnienia stałego dostępu do energii odnawialnej dla przemysłu oraz ograniczenia ekspozycji na zmienność cen energii. Opowiadamy się za wprowadzeniem gwarancji publicznych w celu zmniejszenia ryzyka niewypłacalności podmiotu, z którym wytwórca zawiera długoterminową umowę zakupu energii elektrycznej.

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

- **Stabilne, przewidywalne i dostępne ceny gazu ziemnego oraz LNG** w okresie transformacji są niezbędne dla dostępnej finansowo energii i bezpieczeństwa dostaw. Powyższe można osiągnąć także poprzez zapewnianie bardziej długoterminowych umów na dostawę gazu i magazynowanie energii na poziomie UE.
- Jak wskazano w raporcie Mario Draghi, w 2023 r. koszty węgla stanowiły ok. 10% detalicznej ceny przemysłowej UE za energię elektryczną. W trakcie okresu transformacji, konkurencyjna i dostępna cenowo energia elektryczna jest niezbędna. Dlatego też **reforma systemu UE ETS**, który ma wpływ na ceny energii elektrycznej i konkurencyjność wielu krajów UE, **powinna być częścią szerszych rozwiązań odnoszących się do konkurencyjności przemysłu europejskiego**. Aktualizacji ETS UE należy dokonać w najszybszym możliwym terminie celem rozstrzygnięcia kwestii **niewystarczającej liczby przydziałów w ETS**. Nie ma uzasadnienia, aby czekać do roku 2026, skoro pojawiają się kluczowe pytania dotyczące ETS UE, jak np. darmowe uprawnienia dla przemysłu lub przyszłość ETS2. W szczególności należy odnieść się do następujących kwestii:
  - **Rozszerzenie Funduszu Modernizacji poza rok 2030** oraz - w świetle spadającej liczby uprawnień w systemie ETS, określenie wartości pieniężnej tego Funduszu po 2030 r. Ponadto jego wymiar musi być stosowny do zakresu wyzwań. Warto tutaj wspomnieć, że **Fundusz może także wspierać główne priorytety Czystego Ładu Przemysłowego** (np. elektryfikację - inwestycje w sieci).
  - **Utrzymywanie wolnej alokacji uprawnień do emisji dla sieci ciepłowniczych po roku 2030**, wraz z kontynuacją mechanizmu umożliwiającego zwiększenie tej alokacji w zamian za inwestycje przyczyniające się do osiągnięcia długoterminowej neutralności klimatycznej.
  - **Należy poddać reformie mechanizm nadwyżkowej ceny**. Pomimo zmian w dyrektywie ETS, próg aktywujący dla art. 29a jest nadal zbyt wysoki, aby go aktywować (obecny próg będzie spełniony powyżej 180 EUR). Dlatego też należy zbadać opcję ujęcia czynnika opartego na cenie, aktywującego uwolnienie uprawnień od MSR (progę określonej ceny).
  - Zapewnienie efektywnych **kryteriów dotyczących równowagi geograficznej w ramach projektów wspieranych przez Fundusz Innowacyjności**.

4. Uczciwe wzmocnianie podmiotów we wszystkich państwach członkowskich UE w ramach budowania łańcucha dostaw czystych technologii w UE

Aby wzmocnić konkurencyjność krajowego i europejskiego sektora czystych technologii, **należy w szerszym zakresie stosować kryteria nieoparte na cenie (NPC)**. NPS powinny uwzględniać

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

czynniki takie jak doświadczenie inwestorów/operatorów, zrównoważony rozwój, wsparcie dla społeczności lokalnych (w tym regionów objętych przez Fundusz Sprawiedliwej Transformacji) i ochronę dóbr przyrody. Jednocześnie należy zapewnić, że wykorzystanie NPC nie przeszkadza osiągnięciu pierwotnego celu aukcji energii ze źródeł odnawialnych i zamówień publicznych. Zwiększenie udziału NPC ponad 30% w aukcjach i przetargach publicznych może wymagać zmian w zakresie wytycznych o pomocy publicznej. Jednocześnie należy podjąć wysiłki zmierzające do uproszczenia zasad udzielania zamówień publicznych, których przedmiot jest powiązany z celami klimatycznymi w sektorze energii elektrycznej, w taki sposób, aby proces ich udzielania był krótszy i bardziej wydajny. Ponadto proponujemy wdrożenie mechanizmów finansowych na poziomie zarówno UE, jak i krajowym w celu zapewnienia konkurencyjności produktów wytworzonych w UE na skalę globalną.

5. Zwiększenie elektryfikacji przemysłu, transportu i sieci ciepłowniczych

Istnieje **znaczny potencjał w zakresie elektryfikacji gospodarki, szczególnie w przemyśle, transporcie i sieciach ciepłowniczych (technologie „Power-to-Heat”)**. Aby odblokować ten potencjał, należy usunąć bariery kosztowe i regulacyjne, w tym także umożliwienie metod opartych na rynku, takich jak gwarancje pochodzenia i umowy zakupu energii elektrycznej celem zweryfikowania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Należy także przeprowadzić dogłębną analizę, czy pełna elektryfikacja jest technicznie możliwa w każdym przypadku, a także należy poddać analizie wydolność takich środków. W kontekście elektryfikacji sieci ciepłowniczych, ważne jest również przeanalizowanie wzrostu w zakresie popytu na energię oraz dostępnych mocy produkcyjnych celem sprostania takiemu wzrostowi.

6. Zapewnienie dostępu do nowych technologii wspierających transformację energetyczną

Dynamika cen energii i dalszy rozwój rynku energii UE wymagają **narzędzi umożliwiających elastyczne i skuteczne zarządzanie produkcją nakierowane na optymalizację kosztów i minimalizację śladu węglowego**. Dotyczy to przede wszystkim poprawy metod przewidywania produkcji energii słonecznej i wiatrowej, wiarygodnego planowania produkcji energii i korekty produkcji w czasie rzeczywistym celem skutecznego zarządzania ubytkami i popytem. Można to osiągnąć z wykorzystaniem nowych technologii takich jak sztuczna inteligencja i nowoczesne zarządzanie danymi. Nowoczesne technologie w połączeniu z polityką danych przyczyniają się do transformacji cyfrowej europejskich spółek energetycznych. Na przykład jeden z członków PKEE opracowuje nowy, innowacyjny system IT wykorzystujący sztuczną inteligencję, który umożliwi zbieranie danych w zakresie infrastruktury oświetlenia w jednym miejscu, zapewniając automatyzację działania oświetlenia i jego skuteczną modernizację.

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Obecne wsparcie finansowe dla transformacji cyfrowej (Program Europa Cyfrowa, Łącząc Europę, Horyzont 2020) pomaga w rozwoju nowoczesnej infrastruktury i nowych narzędzi. Łączenie tych inicjatyw z inwestycjami w europejski przemysł hi-tech może doprowadzić do powstania innowacyjnych rozwiązań przetwarzania danych wewnątrz spółki.